T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016/470
KARAR NO : 2016/487
KARAR TR : 24.10.2016

ÖZET : 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b ve 47/1-d. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S.M.
Davalı : Lüleburgaz Kaymakamlığı

O L A Y : Lüleburgaz İlçe Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil ve Denetleme Şube Müdür-lüğünce yapılan denetim sırasında, alkol ölçümünü reddettiği, sürücü belgesini yanında bulun-durmadığı, trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve yönetmelikte gösterilen diğer kural,yasak, zorunluluk veya yükümlülüklere uymadığından bahisle, davacı adına 8.7.2015 gün ve HG-286024 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/9, 44/1-b ve 47/1-d maddeleri uyarınca, 2.288, 88 ve 189 TL olmak üzere toplam olarak 2.565,00 TL idari para cezası verilmiş, aynı birim tarafından sürücü belgesi geri alma tutanağı düzenlenmiştir.

Davacı, idari para cezasının iptali ile sürücü belgesinin iadesi istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

LÜLEBURGAZ SULH CEZA HAKİMLİĞİ: 8.9.2015 gün ve D.İş:2015/358 sayı ile; 5326 sayılı Yasanın 27/8. maddesine göre idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması nedeniyle Yargıtay kararları emsal gösterilerek yapılan başvuru konusunda karar verme görevinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Edirne İdare Mahkemesi, 20.11.2015 gün ve E:2015/1499, K:2015/1254 sayı ile; dava dilekçesinin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3. ve 5. maddelerine uygun şekilde düzenlenmediği gerekçesi ile dava dilekçesinin aynı kanunun 15. maddesi uyarınca bu kararın bildirim tarihinden itibaren otuz gün içinde belirtilen noksanlıklar tamamlanarak yeniden iki ayrı dava açılmak üzere reddine karar vermiş, bunun üzerine davacı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 44/1-b ve 47/1-d maddeleri uyarınca verilen idari para cezalarının iptali istemiyle yeniden idari yargı yerinde dava açmıştır.

EDİRNE İDARE MAHKEMESİ: 23.12.2015 gün ve E:2015/1672, K:2015/1376 sayı ile; 2918 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı açılan davanın görüm ve çözümünün 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 24.10.2016 günlü toplantısında:

1-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fikrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak, davacı vekilinin istemi üzerine

son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 44/1-b ve 47/1-d maddeleri uyarınca verilen idari para cezalarının iptali istemiyle açılan dava yönünden" oluşan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi .

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 44/1-b ve 47/1-d. maddeleri uyarınca verilen idari para cezalarının iptal edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Adres değişikliklerinin bildirilmesi ve sürücü belgelerinin taşınması zorunluluğu" başlığı altında düzenlenen 44. maddesinde, "Sürücü belgesi sahipleri:

a) İkamet adresi değişikliklerini belgeyi veren kuruluşa otuz gün içinde bildirmek,

b) Araç kullanırken sürücü belgelerini yanlarında bulundurmak ve yetkililerin her isteyişinde göstermek,

Zorundadırlar.

(Değişik : 21/5/1997 - 4262/4 md.) Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler, 3 600 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar." denilmiş;

"Trafik işaretlerine uyma" başlığı altında düzenlenen 47. maddesinde, "Karayollarından faydalananlar aşağıdaki sıralamaya göre;

a) Trafiği düzenleme ve denetimle görevli trafik zabıtası veya özel kıyafetli veya işaret taşıyan diğer yetkili kişilerin uyarı ve işaretlerine,

b) Trafik ışıklarına,

c) Trafik işaret levhaları, cihazları ve yer işaretlemeleri ile belirtilen veya gösterilen hususlara,

d) Trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve yönetmelikte gösterilen diğer kural,yasak, zorunluluk veya yükümlülüklere,

Uymak zorundadırlar.

(Değişik: 21/5/1997 - 4262/4 md.) Trafik zabıtası veya diğer yetkililerin dur işaretlerine, ışıklı trafik işaretlerinden kırmızı renkli olanına veya sesli işaretlere uymayan sürücüler, 3 600 000 lira, diğer trafik işaretlerine uymayan sürücüler, 1 800 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar." hükmü yer almıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

Öte yandan, 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde," (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer Kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Olayda, olumsuz görev uyuşmazlığının konusu olan idari para cezalarının 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 44. maddesinin birinci fıkrası (b) bendi ile 47. maddesinin birinci fıkrası (d) bendi uyarınca verildiği, görev uyuşmazlığının konusu olmayan ancak adli yargı kararına gerekçe yapılan sürücü belgesinin ise, aynı Kanun'un 48/9. maddesi uyarınca alkol ölçümünü reddettiği nedeniyle geri alındığı anlaşıldığından, söz konusu sürücü belgesi ve adli yargı kararı gerekçesinin dayanağı olan, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesi amaçlanarak, aynı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında yer alan; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari

yargı merciinde görüleceğine ilişkin düzenleme, olumsuz görev uyuşmazlığının kapsamında bulunmadığından inceleme konusu yapılmamıştır.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Lüleburgaz Sulh Ceza Hakimliğince verilen 8.9.2015 gün ve D.İş:2015/358 sayılı görevsizlik kararının 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 44/1-b ve 47/1-d maddeleri uyarınca verilen idari para cezalarının iptali istemiyle açılan dava yönünden verilen kısmının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Lüleburgaz Sulh Ceza Hakimliğince verilen 8.9.2015 gün ve D.İş:2015/358 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 44/1-b ve 47/1-d. maddeleri uyarınca verilen idari para cezalarının iptali istemiyle açılan dava yönünden verilen kısmının KALDIRILMASINA, 24.10.2016 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Nuri | Ali | Yusuf Ziyaattin | Alaittin Ali |
| NECİPOĞLU | ÇOLAK | CENİK | ÖĞÜŞ |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Süleyman Hilmi | Mehmet | Yüksel |
| AYDIN | AKBULUT | DOĞAN |